

Таньгъчин партийн конференцин шиидврмүдиг Шунмгъагъар күүцэхмн

1957 джилин декабрь сарин Хальмг таньгъчин партийн организацин 18-ч конференцин кōдлмшан тōгсāv. Таньгъчин партийн организацин конференц, Хальмг таньгъчин эдл-ахун, культурн тускар куундвр келн цааранднь эн халхар тōрмүд күүцэгдх болн маран кōдлмш кегдх болн эн тоот тускар, цугъаранднь тодрха, темдгтā шиидврмүд батлдж авб.

Конференц деер делегат болн босдж келсн уг, теднā селвгнь, КПСС-н Хальмг таньгъчин шинās суньгъгддж өдгдсн, комитетин бюрон өмшт тоолгдлж, таньгъчин партийн организацин кōдлмш өрүллгэнд ик ачта, туста хнь мел лавта.

Хальмг таньгъчин партийн организацин 18-ч конференц, советск олт-амтн, үзгдāl уга, өнзөвдствени болн политикск өргмджтā бāāх цагла кегдх Советск государствин дōчн өмшн хаалгънь, алдр үүлдврмүдин болн ба а т р ч и и р г джрлтин соньн - сāāхн цаг өлж, алтн үзгүдār бичгддж, өмүд орв. Эн йим соньн-ахн цагт эклц өгсн Алдр твэрбьск социалистическ ре-волюц болдг.

Коммунистическ партин Леск Центральн Комитетин өргмджт, мана өрн-нүгт өлт-амтн, КПСС-н Х-ч өргин тууджлгч шиидврмүд кинāн кевār күүцэдж, эдл-ахун болн культурн тосхлт өргүллгнā ик диилврмүд өцхāv.

Мана Коммунистическ партин ХХ-ч хургин шиидврмүд күүцэдж, эршиллгнā уч-ар гаргьгдсн эндү, хаджгър, өсн биш йовдлмүдиг уга кел-нәр КПСС-н Центральн Ко-митет ик кōдлмш делгрүлв. өр кōдлмшās негнь, хальмг

келн-амтсд эврā бийиннь на-циональн автономиг хārү бос-гъхин тускар гаргьгдсн Пар-тин болн Правительствоин ши-идвр мōн. Тегād, энүгār авад хālāхлā, хальмг келн-амтсин тускд, эршиллгнā цагт үзүлгдсн йосн биш йовдл мел тōрүц уга кегдв.

Хальмг автономн таньгъч бүрдālгьиг, хальмг келн-амтс, йир ик, кемджālдж болшго чинртā тōр гидж, келн-амтнā ленинск политикин диилвртā, кучтā делгрлт гилж ик байр-тагъар тосцхав. Коммунистическ партин болн советск пра-вительствоин килмджд хальмг келн-амтс ханлтта сāн кōдлм-шārн хārү өгчāцхāнā.

Өнүгсн, 1957 джилд, эв-рāннь тōрскн газрун нāāmн миньгън хальмг өрк-бул нүүдж ирцхāх бāāсмн. Ирцксн улснь болхла өнүгсн джилин де-кабрь сарин нег шинин тоо-гъар 9.325 өрк-бул болдж гарв. Ирсн улс цугъарн кех кōдлмштā, бāāх гертā, бāārш-лнāv гисн газртан бāārшлцхāv.

Хальмг таньгъчин эдл-ахун болн культуриг өдлүллгън күүцāнъгүстāгъār, түргār кег-ддж йовна.

Болв зуг, цугъар сансар күү-цэд белн болад йовна гидж келдж болшго. Нүүдж ирц-хāсн улсд кōдлмш олдж өгл-гъār болн бāāх пāтр олдж өг-лгъār, эдниг гардгч кōдлмшт өдлүлдж оруллгъар дуту-ду-нд йовдлмүд, эндү бāāсн бол-дг. Хальмг келн-амтсин кадр-мүдиг өдлүлдж кōдлмшт оруллгъиг ода чигн күүц гидж келдж болшго. Эн халхар йир ик кōдлмш кегдх зөвтā.

Селāнā эдл-ахун халхд олн дуту-дунд йовдлмүд бāāнā. Селāнā эдл-ахун таньгъчин управлень, эдл-ахун өслтиг ода чигн муугъар гардджана.

Бод малин болвчн, нег үлү хōбнā гару, хālāмдж, асрмдж му болсна учрар — йир ик. Зārм газрт малин хот-хол татугъар белдгдсн, малин ард йовх ул-син бāāх бāādлинъ арднь ордж эс ясдг йовдлмүд бāāнā.

Мана таньгъчин колхозмүд болн совхозмүд усар хātār болсна учрар, ус элвджүллгъār ик кōдлмш кегдх зөвтā. Энү-нā тускар таньгъчин партийн организацин конференц, мана колхозмүд болн совхозмүд, эврāннь чидлārн ус хуралгъиг, боодг тосхлгъиг делгрүлдж, бийдāн күрх уста болх зөвтā гидж заав. Таньгъчд хаалгъ яслгън, шинās хаалгъ тосхлгън йир муугъар кегддж йовна. Эн кергин тōлā государствин гаргьдж өгсн мōнъгн олзлгд-джāхш.

Таньгъчин партийн органи-зацин 18-ч конференцин деле-гатār, таньгъчин партийн органи-зацин олт-зүсн халх кōд-лмшиг, таньгъчин цуг гардгч организацсин кōдлмшиг, теднā гардачнириг шүрүтā чаньгъ шалгъллгънла харгъулдж, кōд-лмштнь бāāх эндүсинь, дуту-дунд йовдлмүдинъ ик зөрмг кевār илдкцхāv.

Цуг олт-зүсн халх кōдлм-шār партийн конференц тодр-ха, темдгтā шиидвр гаргъв.

Эн шиидвр мана таньгъчин цуг партийн организацин, наадк цуг организацсин эрк-биш күүцāх зөвтā кōдлмшнь.

Таньгъчин партийн органи-зацин 18-ч конференцин шиид-вриг коммунист болгън, ком-сомолец болгън, таньгъчин цуг күүч-кōлсчнр цугъарн сāā-нār медлж, энүг дун угагъар күүцāхин тōлā муурлт угагъар, ик гидг батта, чаньгъ шунлт-тагъар ноодцхāх зөвтā.